

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fill. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Városunk ivóvizéről.

Mikor valaki közügyhöz akar hozzászólni: első kötelessége, hogy mindenféle egyéni érdeket és elfogultságot mellőzzön. Mert a kit egyéni szempontok vezetnek, az helyesen ítélni, a közjó magasabb érdekeit meglátni s méltányolni nem lesz képes. Mert ha városi egészségügyről van szó s az egyik ember azt mondaná:

— Én egészséges vagyok, tehát a víz és levegő nagyon jó; az atyám is, a nagyatyám is itt élt, meg is öregedett; a víztől és levegőtől ugyan még most élhetne; akinek nem jó a kutviz, igyék bort vagy borvizet stb.; vagy ha egy másik ember azt mondaná:

— Én mióta ide erre a városra jöttem, mindig beteges vagyok; olyan városban éltem, hol jó vizet ihattam s a köztisztaságra nagy gondot fordítottak; levegője üde, járványos betegség soha sem járja; szervi bajom semmi sincs; tehát az én beteges állapotomnak egyedül e város egészségtelen körülményeiben van az oka stb.; ezen emberek közül egyik sem helyes alapról indul el, hogy a város egészségügyéhez hozzászóljon.

Mert a dolgot könnyen egyéni szempontok szerint fogja elbírálni; itéletét a saját kedvező vagy kedvezőtlen egészségi állapota könnyen befolyásolhatja. Ezen kérdésben, mint minden közügyben csak annak a véleménye számbavehető, aki az egész város egészségügyét vizsgálja s összehasonlítja a törvényekkel s törvényes intézkedésekkel és más városok jó példáival, aki nem szivárványt, vagyis elérhetetlen, megvalósíthatatlan álmokat, hanem reális, tehát kivihető tervet mutat, melylyel nemcsak a törvényes intézkedések formájának tehetünk eleget, hanem nagyban hozzájárulhatunk városunk emelkedéséhez, tekintélyéhez s a máris nagy közterheket viselő polgárság egészségéhez, jólétéhez. Azt kell tehát tekinteni, hogy valami jó-e hasznos-e, szükséges-e egy egész város közönségének.

A tisztalátásnak s igazságos itéletnek még egy nagy ellensége van. Az, ami egyik szép erényünk, néha hibává lesz bennünk: nagyon szeretjük városunkat. Szeretjük multját, szeretjük jelenét, melyhez köt egész ragaszkodásunk és kegyeletünk s a multtal, emlékeivel együtt ragaszkodhatunk az egyszerűség és igénytelenség czime alatt a fogyatkozásokhoz is.

Városunknak jó levegője és szép fekvése van; ezen tulajdonságainál fogva szinte üdülőhelynek is beválik. És bizonyára sokan keresnék fel, ha kedvezőbb híreket vennének a közegészségügy felől. A mult évben alig 10-15-el volt több az újszülöttek, mint az elhaltak száma, amely év pedig a szerencsésebbek közül való volt. Alig van esztendő, hogy valamely járványos betegség ne pusztítana gyermekek vagy felnöttek között. Alig van esztendő, hogy — ami más városokon nagyon ritka eset — valamelyik intézet növendékeit az általános betegeskedés miatt egészben vagy részben szét ne kellene bocsátani. Nem mondjuk, hogy sok betegségnak egyedül a jó ivóvíz hiánya az oka; de azt igenis, hogy a nem oly régen megejtett vizsgálat szerint, kutvizeink általánosan, tisztátalanságuknál fogva, egészségtelenek. Orvosaink kénytelenek betegeinknek első tanácsul adni, hogy kutvizet ne igyanak, amelyet már amugy is csak a szegény osztály használ, általánosság lévén a homoródi és szejkei borvizek használata; s éppen ezért a járványos betegségek rendszerint a szegény néposztályból kerülnek ki. Népes és virágzó intézeteink vagy gyarlón, vagy sehogyan sincsenek ivóvízzel ellátva, arra pedig gondolni sem lehet, hogy az intézetek udvarán vagy közelében levő vizet ivásra használhassák. Vannak utcáink, amelyekben egyáltalán nincsen kut s lakósaik messziről kénytelenek nélkülözhetetlen házi

szükségletükről gondoskodni. Még főzésre és mosásra is rozsak azon kutak vizei, amelyek a fűtcezákön vannak; azonban városunk szinte minden kutja hasonlóan rozsz.

Iszonyatos még elgondolui is, hogy ugy a Bethlen-utczai, mint Kossuth-utczai, ugyszintén a piactéri kutak vizeit a felettük elterülő temetők fölösleges vizeiből nyerik s ha még ehhez hozzá vesszük a szentimreutczai nyitott kutakat, ahol saját edényeiket merítik a vedrekbe, teljes képet alkothatunk ivóvizeink megbízhatóságáról.

A művelődés humánus irányának legszebb jele, hogy az embert megbecsüli, védi, oltalmazza minden veszély ellen. Ez irány van kijelölve törvényeinkben és törvényes intézkedéseinkben, amennyiben határozottan el van rendelve, hogy a hatóság a lakóhelyek légkörének tisztántartásáról s mindannak eltávolításáról gondoskodik, ami a levegőt, a talajt és a vizet tisztátalanná teszi; sőt kényszer útján is létesítheti mindazt, ami a közegészségügyét előmozdítja.

De hiszen nincs nekünk sem törvényre, sem minis-teri rendeletre szükségünk, hogy üdvös meggyőződést ápoljunk, szükséges határozatokat megérleljünk. Látjuk más városok jó példáját, olyanokét, melyek nem is megyei középpontok; nincs ilyen kulturális fontosságuk, de az igaz, hogy jobb anyagi helyzetben vannak, amely azonban ilyen fontos kérdésben nem lehet ellenvetés. Tudjuk azt magunkról is, hogy a jó víz és köztisztaság az egészség alapfeltételei. Erről a két alapfeltételről pedig a leghelyesebben és legtökéletesebben egy egyszerű vízvezeték által lehet gondoskodni. Tudjuk azt is, hogy a város egy része a Küküllőtől távolabb esik, minthogy tűzvész esetén abból vizet lehetne szállítani, kutjaink vize pedig egy felóra alatt kimerhető s így a város jelentékeny részében a pusztaszerencsének vagyunk kiszolgáltatva, hogy hársorok, sőt utcák leégjenek-e vagy épen maradjanak: mert víz hiányában nem segíthetünk, amint ez már egy párszor szomorú beigazolást nyert.

Tudjuk azt is, hogy nem elég intézeteket alapítani, hanem a kötelesség parancsolja, hogy a növendékek egészségéről gondoskodjunk. De természetesen találjuk, hogy városunk attól, amit az egész művelt világ közvéleménye a közegészségre nézve fontosnak és szükségesnek elismert, el nem maradhat. Jól tudjuk, hogy városunk vezetését milyen mostoha körülmények között vette át a polgármester, azonban hisszük azt, hogy az ügyek rendezése után — amelyre biztos kilátásaink vannak — a polgárság minden újabb megterhelhetése nélkül lehetséges lesz annak megalkotása.

Ipar, iparfejlesztés megyénkben.

— Irta: Örley János. —

Udvarhelyvármegye iparfejlesztő bizottsága még a mult év tavaszán Örley János kir. iparfelügyelőt megbizta, hogy a megye ipari állapotának beható megismerése céljából adatgyűjtő kérdőívek alapján az iparfejlesztési teendőkre nézve javaslatot terjeszzen elő.

A beható, szorgalmas munka eredményét Örley a f. hó 21-én tartott iparfejlesztő bizottsági gyűlésen terjesztette elő, a melyből a következőket vesszük ki.

Készséges örömmel vállalkoztam e munkára — írja — hivatásomnál és az ügy iránti elöszere-temnél fogva. Utazásaim alkalmával megismertem a vármegye nevezetesebb pontjait, népét és közgazdasági viszonyait. Előterjesztésem ennél fogva nemcsak a kérdőívek adataira terjed ki, hanem visszatükörüzi szerzett tapasztalataimból kifolyó egyéni véleményemet is.

Az iparfejlesztő bizottság arra hivatott, hogy az egyéni érdekek kizárásával, önzetlenül, tisztán a közérdek szempontjából vizsgálja, irányítsa és orvosolja a megye ipari életének tüneteit, törekvéseit és bajait. Szép és nagy feladat ez, de megoldása csak úgy fog sikerülni, ha a bizottság összessége ép úgy, mint az egyesek a legnagyobb buzgósággal szegődnek az ügy szolgálatába. A Székelyföld hangos a panaszok zajától. Az utolsó évtizedek a visszaesés nyomait hagyták hátra, mindenki a maga számára igyekezik menteni, mit menteni tud és nem gondol arra, hogy csakis egyesült erő képes a mindegyre terjedő szegényedés útját állani. Ugy látszik még nem született meg a székely érdekek önzetlen vezére.

Az iparfejlesztő bizottság törekvéseinek sikerében azonban nagy az én reményem. Ez a remény sarkal engem is munkára. Bár érzem, hogy nem abszolút értékű még tanulmányom, mégis azt hiszem, fog eme jelentésem annyi alapot nyújtani, melyre támaszkodva hosszabb ideig munkálkodhatik a bizottság a vármegye ipari viszonyainak a fölviragoztatásán.

I. *Ipari nyersanyagok.* A székelyföld sajátos geografiája lehetetlenné teszi egységes viszonyok képződését. Még az egyes vármegyék is annyira tagoltak, hogy egymástól eltérő érdekkörökbe tartoznak a sokszor egészen közel fekvő helységek is. — Szűk völgyek, szaggatott domb és hegysorok, a havasok dermesztő légáramlata, nem kedveznek a mezőgazdaságnak. Kitűnő rétek, terjedelmes legelők, üditő ivóvíz, az állattenyésztés fokozottabb kultiválására ösztönözik a lakosságot. Terjedelmes fensíkok az ipari növények termelésére predestinálnak, változatos, gazdag erősségei, alkalmas vízi erők és tanulékony ügyes lakói a legváltozatosabb iparra utalnak a népet. És mégis: ipara alig számbavehető, az állattenyésztés egyes helyeket kivéve stagnál, mindenki a sovány földet sanyurgatja, melynek termékeiből alighogy meg tud élni.

Ipari feldolgozásra alkalmas ásványi termékekben a vármegye elég gazdag, azoknak ipari értéke azonban jórészt ösmeretlen. Rendszeres kiaknázást csak a Lövetei vasércz, a parajdi só és betlenfalvi agyag szenvednek, néhány jobb minőségű fazekas agyaggal. Nagyon fontos tehát, hogy a kiaknázatlan ásványi anyagoknak technológiai sajátosságai tanulmány tárgyává tétessenek. A vármegye bizonyos tekintetben előnyös helyzetben van, mert székhelyén a kő- és agyagipari szakiskola ugy a szükséges eszközökkel, mint a képzett szakérőkkel rendelkezik a feladat egy részének megoldásához. De mert az iparfejlesztő bizottság nem rendelkezik az anyagi erővel, hogy a fáradságos kutatásokat méltóképen támogathassa, célszerűnek tartanám, ha a kereskedelemügyi miniszternek segélyt kérné ki. Azt hiszem az agyag- és kőfajoknak ipari szempontból való megvizsgálása mintegy 4-500 koronába kerülne. A kísérleti anyagnak beszerzése a bizottság tagjainak közreműködésével jelentékenyebb anyagi áldozatot nem igényelne.

Iparfejlesztési törekvéseink mellett kétségtelenül hiányát érezzük a geológiai felvételek hiányának. A megyére nézve a részletes geológiai felvételeknek megejtése főleg a szén és vasérczek felderítése szempontjából volna fontos. Ezért illetékes helyen e felvételek soronkívül való eszközöltetését kellene a bizottságnak kérelmezni. A bögözi szénnyomok Székelyudvarhely közelségénél fogva, az alsófalvi szénnyomok pedig Parajd jövőjénél fogva birnak elsőrendű jelentőséggel.

Régóta van szó arról, hogy Parajdon szódagyárat kellene létesíteni, mi mellett jelentékeny érvek is kínálkoznak. Első sorban a nyersanyagoknak bőrsége és jósága, másodsorban a népesség munkára szorultsága, harmadsorban pedig a kisküküllővízgyi vasut jövedelmezősége. Egyetlen körülmény, mi szerintem hiányzik, az alkalmas és olcsó tüzelő anyag.

Van ugyan erdő a közelben nagy kiterjedésben, de nagyszabású iparvállalatot a fa kihasználására bázisra nem lehet. Már pedig versenyképes szódagyár csak nagyszabású lehet és jelentékeny tökebefektetést igényel. A fa ára aránytalanul napról-napra drágul és előre látni azt, hogy mikor éri el azt az árat, a midőn ipari célokra való feltűzése már nem fizeti ki magát, nem lehet. *Mielőtt tehát elég olcsó és jó szemet a közelben fel nem tárnak, nem hiszem, hogy vállalkozó akadna a szódagyár létesítésére.* Ez irányban kellene tehát az iparfejlesztő bizottságnak buzgalkodnia és esetleg a vármegye áldozatkészségét igénybe véve, a küküllővölgyi vasut érdekelttségével karöltve a szén iránt való kutatásokat megkezdnie. Hogy a szódagyár létesítésének uincsenek-e olyan akadályai, melyek magasabb állami érdeket érintenek, felületesen megítélni nem lehet. *Tény az, hogy e tervvel a vasut kiépítése és vele a környék dus erdeinek jövedelmező kihasználása és így a vármegye nagy vidékének közgazdasági érdeke szoros összefüggésben van, miért is az iparfejlesztő bizottságra hárul a dűlőre vivés kötelezettsége.*

Az ipari célokra szolgáló állati nyersanyagok legfontosabbika a gyapju. A kérdőívek adatai szerint a vármegye területén összesen 2422 métermázsza gyapju termeltetik évenként.

Állati bőrök tekintetében a kérdőívek annyira hézagosak, hogy a közlött adatokból számszerint meg sem állapítható az évi termelés mennyisége, még megközelítőleg sem.

A juh- és kecskebőrök részben a megyebeli szűcsök, illetve kordoványosok által, a marhabőrök a timárok által dolgoztatnak fel. Jelentékeny részük azonban eladásra kerül. *A marha- és borjubőrökre nézve általános a börtgyárosok és timárok panasza, hogy Erdélyben igen gyakori — a nyuzás hibája folytán — a bőrök rosszassága.* A fejtés fölületessége folytán gyakori a nyersbőr megvágása, mely nem is látszik azon meg, ha teljesen nincsen átvágva. A kidolgozásnál azonban az írha minden sérülése kitűnik s a bőr értéke ez által tetemesen leszáll. Az iparfejlesztő bizottság feladata volna a községi előljárásokokat, a hatósági, illetve állami állatorvosokat felhívni, hogy befolyásukkal a divó eljárás káros következményeinek elejét vegyék. Kifogástalan bőrök előállítására utalt börtgyáros a hazai bőrt mellőzni és külföldi nyersbőrt vásárolni kénytelen.

Még csak a selyem hernyó tenyésztéséről kell megemlékezni. Véleményem szerint itt a lehetőség kérdése a lényeges, mert selyemhernyó tenyésztéséről csak ott lehet szó, hol terebélyes, nagyszámú szederfák vannak, még pedig közhelyeken, a hol a rendszerint selyemtermelők azok lombjait szabadon használhatják. *Az iparfejlesztő bizottság feladata volna kideríteni, hogy vannak-e a vármegye területén olyan helyek, hol 4—5 kilométernyi kerületben legalább 3—400 szabadon használható terebélyes szederfa van.* Tájékozásul fel kell említenem, hogy az országos selyemtenyésztési felügyelőség szederfa magot bárkinnek, ki hozzáfordul, teljesen ingyen küld, valamint díjtalanul ad községeknek, tanítóknak szederfa csemétéket.

Ipari célokra szolgáló növények termesztése közül a kendertermelés az, melyet ősidők óta üzemeltet a lakosság. Régebben eladásra is, most már csakis házi szükségletének fedezésére. A kérdőívek adatai szerint összesen 852 hold a kenderrel bevetett terület. Ez csak romja az egykor jövedelmező termelési ágának. Bárhol, bárkitől kérdezősködünk a hanyatlás okairól, egyazon feleletet kapjuk: *az áztató hiánya.* Az iparfejlesztő bizottság feladata volna odaahatni, hogy mindenhol, a hol kender- és lentermelés folyik, mesterséges áztatók álljanak rendelkezésre.

Megfelelő áztatók létesítése nemcsak a kendertermelés intenzitását emelné, de megvetné a racionális lenművelésnek is alapját, a mi szerintem a vármegye területén a kendertermelésnél előbbre való érdek.

A legtöbb helyen, hol kender termesztenek, egy-egy négyszögletes darabkán már most is lent vetnek. Az olcsó pamut a házi használatban még nem tudta egészen kiszorítani a sokáig tartó kender és lenből készült vásznat. A lentermesztés föllesztésének ez az első sikere, az érdem pedig az iparfejlesztő bizottságé, mely vetőmagnak kiosztásával és az ügypropagálásával érte azt el. Sikeresnek mondok, mert az első év eredménye remélhetőleg sokakat fog a példa követésére buzdítani. A termesztett len eladásra nem kerülhetett, mert aránylag kis mennyiségénél fogva nyersen való elszállítása nem fizette volna ki a fáradságot és mert a szép termék annyira megtetszett, hogy a termelők tőle megválni nem voltak haj-

landók. Nem is vészett az kárba, felszövődik házi használatra.

A lentermelésre a talaj általában alkalmas, az égalji viszonyok kedvezők, a szakértelem nem hiányozik. Atyhárol azt jelenti az adatgyűjtő, hogy ott a len vadon is nő. Mik már most a teendők, e termelési ág intenzívebbé tételére? Kétségkívül lenkikészítő telep felállítására, mely úgy a nyers lennek, mint a már áztatott és nagyjából kitilolt lennek beváltását és részben való további feldolgozását eszközölné. Ily telep létesítésére kétségkívül akadna vállalkozó, ha megfelelő területnek lennel való bevetését és munkálását biztosítva tudná. Az iparfejlesztő bizottságnak újabb időben kifejtett ez irányú buzgó tevékenységét remélhetőleg siker fogja kísérni abban a megyében, hol már is 880 holdon termelnek kenderet. Különben a kérdőívek szerint Ülkén, Tibódon, Szt.-E.-Oláhfalun, Szt.-Léleken, Malomfalván, Bogárfalván, Atyhán, Korondon sőt Oroszhegyen sürgősen kívánják a lentermelés meghonosítását.

Fa mindennemű erdőségekben bőségesen van, mégpediglen fenyő 11.138, cser, tölgy 1.634, bükk 28.728, vegyes 64.515.

A bükkfában valóságos kincsét ér a vármegye, fájdalom, értékét a mi fában bő hazánkban még nem tudják megbecsülni. Parkettfának szebb mint a tölgy, butorokra meg ideális anyag, mert kitűnően munkálható, minden színre kitűnően pácolható, jól fényezhető, faragható és a belőle készült butor mindig sokkal tartósabb, szolidabb, mint bármely furnírral bevont fenyőfa butor. Bükkfa butorokkal Bécs árasztja el piacainkat. *Mi kitűnő faanyagunkat változatlan nélkül eltűzeljük és drága pénzen vesszük a butort.*

A bükkfának ipari célokra való felhasználása általános megyei érdek volna, mit azért hangsúlyozok, hogy bizottságunk a kérdést mielőbb részletes tanulmány tárgyává tegye.

A cellulose és papirgyárak létesítésére nézve már felvetett az eszme, miért is foglalkozunk kell a kérdéssel. Cellulose gyárat szakember nem tervezhet a megye területére, mert a nagy befektetés amortizációjához szükséges hosszú idejű üzemhez hiányzik a faanyag. *A csomagoló papirgyártásról — de csak is erről — már lehet beszélni, ha alapjául a Küküllő jelentékeny vízi ereje és a nagymennyiségű hulladék fa szolgálhatna.* E célra a N.-Küküllő völgy Zetelaka körül határozottan alkalmasnak tetszik. Ezért a kérdés tanulmányozása volna kívánatos, mivégből *felterjesztés volna intézendő a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur Ó Nagyméltóságához, hogy azzal egyik szakközegét megbizni kegyes legyen.*

II. Gyáripár. Egyedüli nagy gyára a vármegyének Lántzky Sándor szentkeresztbányai vasgyára. A fülei vasgyár már csak romhalmaz. Bodanajban vasolvastója, Kis-Bacsonban hámora van ugyancsak Lántzky Sándornak. Mindkét telep kisebb szabású és hosszabb ideje szünetel. A tulajdonos azonban a közeljövőben mindkettőt kijavítva, megnagyobbítva fogja ujjlag üzembe helyezni.

Fűrésztelep a vármegye területén négy van, mindannyi fenyőfa felfűrészelésre alapítva. Egyszerű vízfűrész 74 van. Téglyagyár 4 van a vármegye területén. Ezek közül jelentőséggel egyedül Ugron Gábor betlenfalvi gyára bír, mely teljesen modernkörkemenccével, modern gépekkel van felszerelve és az agyagbányával függő kötélpályával van összekötve. *Mezőgazdasági szeszgyár a vármegye területén 9 van. Gözmalom csak 7 van, ezek is csak sima őrlésre vannak berendezve s vámra őrlnek.*

Mindenesetre feltűnő, hogy a megye területén egyetlen egy műmalom sincsen, ellenben van még szélmalom Hom.-Rometén 2, Bágyon, Medesén 1—1. *Olajtörő malom is van Tibódon és Parajdon a lehető legrimitivebb berendezéssel. A posztó- és pokróczszövő háziipar szükségletéhez mérten van 16 ványoló, 4 dűrczkölő, 2 gyapjufésülő.*

III. Kézműipar. Iparfejlesztési szempontból nem annyira a kisiparok, mint a szorosan vett kézműiparnak állása a lényeges. Ezért csakis arra terjeszkedem ki.

Székelyudvarhely r. t. város kézműiparosainak száma 444, 223 segéddel. Udvarhelyi járásban van 427 mester, 14 segéd. Oklándi járásban 312, 13 segéddel. Kereszturi járásban 312, 60 segéddel. Összesen 1495 kisiparos 310 segéddel.

Hogy egyes kiváló kézmű iparosoknak támogatása kívánatos volna-e, a kérdőívek felvilágosítást nem nyújtanak. Az iparfejlesztő bizottság feladatává tehetné a „kézműiparok fejlődésének figyelemmel való

kísérését, s felmerülő esetekben azoknak tanulmányozását. A kérdőívek, valamint a táblázatos kimutatások érdekes következtetésekre fognak vezetni, ha részletek tanulmányozását ügybuzgó előadóra bizza a bizottság.

IV. Házi ipar. Nincs székelyház, melyben valami háziipart nem folytatnának a bentlakók. Az asszonyok, a leányok feladata a szövés, fonás, a férfiaké a mezőgazdasági eszközök készítése. Tudja ezt mindenki, ki valaha közöttük járt. Tudja mindenki, de nem méltányolják csak kevesen. Az ősi házi foglalkozásban rejlik a székely igénytelensége. Ruházattal ellátja földjének termékéből, birkájának gyapjából háza népe, szerszámát megkészíti maga, erdeje fájából. Nem ritkaság még a fa eke sem. A megélhetéshez elég néhány hold terméke, az adó és pálinka kikerül néhány fuvarfából, fuvarozásból vagy napszamból.

A vármegye területén szétszórt és sokoldalú háziiparosok mindegyikének fellendítése sikeres akkor lehet, ha bizonyos egységes eljárást létesítünk a vármegye székhelyén koncentrált vezetés alatt, még pedig olyan kezekben, melyek nagyobb súlyt fektetnek az erkölcsi sikerre, mint az anyagi haszonra. Országszerte hoz anyagi áldozatokat társadalmunk művészeti, kulturális társadalmi eszmék megvalósítására, miért ne lehetne ez uton közgazdasági törekvések terén célt érni? Nem is hiszem, hogy a vármegye jobbjai megtagadnák közreműködésüket ily nagy hord erejű ügy támogatásától!

Tervem a következő: létesítendő volna az „udvarhelyi háziipari szövetkezet“ egyelőre 150 drb. egyenként 50 koronás részjeggyel.

A vármegyei háziipari szövetkezet az „Országos központi hitelszövetkezet“ kötelékébe lép, mely a szervezéshez szükséges utbaigazításokat adná, a számviteli ellenőrzést gyakorolná és esetleg a szükséges hitelt nyújtaná.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur felkérnének, hogy a megalakuló szövetkezetet: 1. áru- és mintaraktár létesítésére egyszersmindenkora 2000 korona segélyben; 2. üzemi és üzleti költségekre, valamint a háziipari fejlesztési célokra 5 éven át évi 3000 korona segélyben és 3. megfelelő évi részletekben való visszafizetés kötelezettsége mellett, a háziiparosok részére való nyersanyag bevásárlás és előleg nyújtás céljából 10,000 korona kamatmentes kölcsönben részesíteni kegyes legyen.

A háziipari szövetkezet összeköttetésbe lép a „Magyar kereskedelmi részvénytársasággal“ a háziipari készítmények értékesíthetése céljából. Minta-gyűjteményt állít fel, hogy annak alapján nevezett társaság rendeléseket eszközölhessen, a rendelések elkészítéséről gondoskodik, ellátván a háziiparosokat nyersanyaggal és készpénzben fizetvén ki a munkadíjakat, a termelt árut összegyűjti és nevezett r. társaságnak elküldi. Mindezen műveletekért meghatározott nagyságu százalékot szed.

A szövetkezetet ezeken kívül árukészletet tart háziipari készítményekből, melyeknek értékesítésére nevezett részvénytársaság nem vállalkozhatik és azok számára piacot keres. Kutatja, hogy mely háziipari cikkek volnának háziiparilag előállíthatók, mely cikkeknek van kereslete és gondoskodik arról, hogy a háziiparosoknak kelendő tárgyak mintái álljanak rendelkezésükre és hogy szükség esetén szakszerű oktatásban részesüljenek.

A szövetkezetnek arra hivatott és iparfejlesztő bizottságnak tagjai a háziipari kérdésekkel behatóan foglalkoznak, figyelemmel kísérnek minden mozzanatot, mi a háziiparok fejlődését megakaszthatná vagy előmozdithatná és tapasztalataikról esetenként beszámólnak.

Ez volna nagyjában a háziipari szövetkezetnek a vára. Kérem tisztelt bizottságunkat, tegye azt tanulmánya tárgyává és annak alapján tegye meg a kezdeményezéshez szükséges lépéseket.

Általánosan üzött háziipar a fonás, szövés, ép úgy kender és pamutból, mint gyapjuból.

Nagy elterjedésnek örvend a fa háziipar. Továbbá a kosárkötés és seprükészítés; a szalmakalap készítése, a mely idő óta stagnál. A fazekas háziipart Korondon üzik nagyban.

Ha az elmondottakban a kutató irt talál, — végzi érdekes jelentését — úgy annak oka a kérdőívek hiányosságában és nem az én jóakaratomban rejlik. Az adatgyűjtés első kísérletének, kielégítőnek tartom a sikert. Őszintén kívánám, hogy e kis siker arra készítse iparfejlesztő bizottságunkat, miszerint az adatgyűjtést az eddigi tapasztalatoknak érvényesítésével időnként megismételné. Csak a kö-

vetkező felvételek alkalmával fog kitűnni, hol, mekkora volt a visszaesés vagy haladás. Reméljük, hogy az utóbbi lesz a tartós.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Molnár Sándor* kir. adótisztviselést kir. adóhivatali ellenőrére kinevezte, s Szerencsre (Zemplén megye) helyezte át.

Bartha Károly halála. Egy derék, őszinte emberrel megint apadt a független és eredeti emberek száma. Halála, a mely teljesen váratlanul jött, mindenkit megdöbbentett s mély részvétet keltett mindenfelé, a mely abban leli magyarázatát, hogy a kedélyes *Bartha Károlynak* csakis tisztelői, barátai voltak; gáncs nem érheti őt semmi oldalról és emlékének fájdalommal adózik mindenki a ki csak ismerte. Temetése pénteken, 25-én délután óriási részvét mellett ment végbe. Haláláról a család és a *Székelygyuleti Első Takarékpénztár*, a melynek 25 évén keresztül volt lelkiismeretes, szorgalmas pénztárnoka — adtak ki gyászjelentéseket. A család gyászjelentése a következő:

Alólírottak úgy a maguk, mint a rokonok és jó barátok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a forrón szerető férj, az önfeláldozó édes apa, a jó gyermek, a gyöngéd testvér a szerető rokon és hű barát nagyborosnyói *Bartha Károly* a székelygyuleti első takarékpénztár pénztárosa f. hó 23-án éjjel 1 órakor, 57 éves korában, boldog házasságának 24-ik évében, szívvelbűvés következtében hirtelen meghalt. A nemese lélek visszazsállt a mennybe. Ő boldog, de jaj nekünk, kik őt vigasztalanul siratjuk. Temetése f. hó január hó 25-én d. n. 3 órakor lesz az ev. ref. vallás szertartása szerint. Sírjébe legyen oly szép és zavartalan, mint a milyen áldásteljes volt munkás, szerény és övéit végtelentől boldogító rövid földi élete. Özv. *Bartha Károlyné* Czirjék Berta, mint neje. *Margit*, *Rózsika*, *Ilonka*, *Károly*, *Zoltán*, *Endre*, mint gyermekei. Özv. *Bartha Jánosné* szű. *Szentkirályi Teréz*, mint édesanya. Özv. *Czirjék Károlyné* és özv. *Bartha Domokosné*, mint sógornői. *Bartha Mór*, *Bartha Gyula*, *Bartha Albert*, *Bartha Róza* özv. *Jeney Albertné*, *Bartha Póli* férj. *Borbáth Pálné*, mint testvérei.

A Nőegylet fillérestélya. A Nőegylet 23-iki estélyét *Lántzky Piroška* és *Zakariás Margitka* rendezték, azonban ott a közönség, ha bár a műsor sokat is ígért, igen csekély számban jelent meg. A műsornak két pontja közbejött akadályok miatt elmaradt, azonban azért *Zakariás Margitka* kárpótolta a jelenvoltakat s egy pár népdalt énekelt el kellemes, tiszta hangjával. Volt még egy férfi quartett, amelyben *Sebestyén Sándor*, *Gyerkes Mihály*, *Blajer Balázs* és *Nagy László* vettek részt.

Vármegyei muzeum. A vármegyei muzeum előkészítő bizottsága f. hó 23-án dr. *Damokos* alispán elnöke mellett értekezletet tartott, amikor az alapszabályok tervezetét tárgyalta *Csehély főreálisk. tan.* előadása mellett. Az egyesület czime „Udvarhelyvármegyei muzeum-egyesület” lesz, míg székhelye Székelyudvarhely város. Az egyesület célja egy oly muzeum felállítása és fentartása, mely a vármegye kulturális fejlődésének hű képe, történelmi emlékeinek megőrzője, természetrajzi s néprajzi tárgyainak összegyűjtője s a székely nemzetre, de különösen a vármegyére vonatkozó irodalmi termékek könyvtára legyen; ezzel kapcsolatban a közönség érdeklődésének felkeltése, a megye kulturális haladása, természeti szépségei és népeleleiről. Az egyesület tagjai alapítók és pártolók lehetnek; az előbbieket legalább is 100 korona lefizetése után, míg az utóbbiak évi 4 kor. tagsági díj mellett, amelynek ellenében ingyen látogathatják a kiállítást, ingyen kapják meg az egyesület évkönyvét, valamint a tagsági okmányt. Tanítók 1 kor. tagsági díjat fizetnek. Az értekezlet behatóan tárgyalta az alapszabály minden egyes pontját s azt megerősítés végett a miniszterhez terjeszti föl, amelynek megtörténte után az alakuló közgyűlést is megtartják.

Műkedvelői estély. A farsangi multságok száma megszorodott, még pedig egy olyan estével, amelyet valószínűleg minden évben viszont fogunk látni, amint az már összes multságainknál történni szokott, amennyiben azok bizonyos meghatározott időben pontosan elkövetkeznek, ugyannyira, hogy a közönség a rendező bizottság megalakulása előtt jóval tud már arról, számít rá és készül reá. A *pénzügyi tisztviselői kar* — amely testület talán a legkevésbé vett részt eddig a nyilvánosság mezején — február 5-ére egy nagyszabású *műkedvelői estélyt* tervez. A műsor igen eredetileg lett összeállítva és az egyes számok ilyen sorrendben következnek egymásután: 1. Felolvasás, tartja *Amberboy József*. 2. „Aufenthal” Schuberttől, énekeszóló, előadja *Zakariás Margit*, zongorán kíséri *Varró Berta*. 3. „Hypnotizmus”,

dialog, előadják *Baranyai Margit* és *Tamás Bálint*. 4. „Magyar dalegyveleg”, ének duett, előadják *Hukk Kálmán* és *Nagy Lajosné*, zimbalmón kíséri *Nagy László*. 5. „A hölgyek panasza”, szavalt. Előadja *Péterffy István*. 6. „Mendelsohn E. moll hegedű hangverseny Andante és Vívée”, előadják: zongorán *Hollaki Ártúr* főispán és hegedűn dr. *Damokos Andor* alispán. 7. „Induló”, előadja a pénzügyi tisztviselői karból ez alkalomra alakult „dalkör”, zongorán kíséri *Róbert Emil*. A meghívók már szét lettek küldve. Belépti díj személyenként 2 korona s a tisztajövedelem a Nőegyletnek fog adni. A műsor után tánc következik. Kik meghívót nem kaptak a Gyertyánffy könyvkereskedésbe jelentkezhetnek.

Ingyenes felolvasás. Ma délután 2 órakor az Iparos kör nagytermében *Soó Gáspár* gymn. igazgató tart felolvasást.

Protestáns estély. Humánus törekvés serkentette munkára azt a lelkes csapatot, a mely a protestáns estéknek nevezett összejövetelekkel a vallásos összejövetel érzetének örögzítése végett állandó intézményt akar meghonosítani a városban. Céljuk ezért, hogy időnként összegyűjtsék a protestáns világból azokat, a kik élvezetes felolvasások, szóval estélyek mellett szívesen eltöltenek néhány kellemes órát. Ma lesz az első ilyen estély a koll. nagytermében s a műsora a következő: 1. „A gyülekezet éneke.” (Te benned biztunk.) 2. Elnöki megnyitó, tartja *Bedő Ferenc* lelkész, elnök. 3. Hymnusz, magán-szólo, orgona kísérettel mellett énekl *Nagy Lászlóné*. 4. Felolvasás, tartja *Bod Károly* ref. tanár. 5. Ének, előadja a „Protestáns Énekkar”. 6. Szavalt, *Lányi Erz.* itől. 7. Ének, a koll. harmoniától. 8. A gyülekezet éneke.

Halálozás. *Farczady K. László* m. kir. posta- és táviró főtitkár sulyos csapár érte. Neje szül. *Frenzel Betti* folyó hó 22-én hosszú szenvedés után elhunyt. A szerető hitvest f. hó 24-én helyezték öröknyugalomra Egerben.

Megtámadott főkapitány. Valóban szokatlan hang, nyíltérbe illő cikk jelent meg a hivatalos lap mult heti számában *Pálmay Józseftől*, a ki a legvehemensbb támadást intézi — egy cselédügyből kifolyólag — *Szombatfalvy Lajos* főkapitány ellen. Főlöleslegesnek találjuk *Szombatfalvy* főkapitányt paladium alá venni, főlöleslegesnek találjuk azért, mert a nagy közönség, a művelt emberek nagy tömege nem az ilyen pamphlet után igazodik ítéletével, de nem hagyhatjuk szó nélkül azt a módot, a melylyel a támadás intéztetett egy köztisztviselőben álló komoly férfi ellen, a kinek érdemleges munkássága általánosan elismert, köztudomású tény. Jóllehet az ilyen tulzások egyszerűen hatástalanok s mint a sajtó szabadságával járó rosszak figyelmen kívül hagyandók, de az a nagyfokú konsternáció — mely annak nyomában járt — mégis magyarázatát leli abban a támadásban, a melyben egy pontos, rendszerető hivatalnokot, hivatalos eljárása közben „hamis vád” tevéssel illetnek. Hogyan, már ennyire vagyunk? A társadalom, a közélet komoly munkásait ennyire pellegére lehet állítani, jelöl annak, hogy a társadalom s kivált a polgári élet belső világosságában még mindig nem birt eléggé meggyökerezni a munka egyedül üdvözítő voltában való hit, a munka tisztelése s a közfelfogás még mindig nem tisztult meg annyira, hogy az életboldogulás forrását a reális és hasznos foglalkozások ernyedetlen kultuszában keresse. A büntető törvénykönyv 270. §-a szerint azok a közlemények, a melyek egy vagy más hatóság ügy köztestület ellen nyilvános becsületsértést vagy rágalmozást tartalmaznak, felhatalmazásra a közbíró a vádat megindíthatja. Ez a felbatalmazás megadása, mint értesülünk, a legközelebbi közig. bizottsági gyűlésen indítványozva lesz, hogy egy köztisztviselőben álló közigazgatási tisztviselőn ejtett méltatlan támadás megtorlás nélkül ne maradjon. Illetékes helyről vett értesülésünk alapján pedig kijelentjük, hogy maga a megtámadott főkapitány, az ellene kért fegyelmi vizsgálat lefolyása után, szintén a *biróság*nál keres magának elégtételt. Végül pedig, hogy az inkriminált cikk a hivatalos újságban és ott is a „Közönség köréből” rovat alatt jelent és akkor, a midőn a közigazgatási biz. előadók jelentései „helyszüke miatt nem voltak közölhetők” — azon már senki sem botránkozik meg és csak helyénvalónak találja a hivatalos laptól, hogy meghatározott időközökben a közigazgatási tisztviselők ellen kvalifikálhatatlan támadásokat intézzen.

A Kaszinó közgyűlése. A következő sorok közlésére kértek föl: A *sz.-udvarhelyi kaszinó* évi rendes közgyűlését, az egyesületi helyiségben folyó évi febr.

ruár hó 3-án délutáni 3 órakor tartja meg, melyre az igen tisztelt rendes és vidéki tagtárs urakat van szerencsénk tisztelettel meghívni. *Hollaki Arthur* s. k. elnök, *Koncz Aurél* s. k. jegyző. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Jegyzői jelentés a lefolyt 1900-évről. 3. A pénztárt vizsgáló bizottság jelentése. 4. A leltárt és könyvtárt vizsgáló bizottság jelentése. 5. Választmány előterjesztése egy könyvtári szekrény beszerzése és a butoroknak új behuzattal leendő elláthatása iránt. 6. Az 1901. évi költségvetési előirányzat előterjesztése. 7. Választmány előterjesztése a könyvek beszerzésére előirányzott hitel tullephetése iránt. 8. Indítványok. 9. A tisztikar lemondása és új tisztikar választása.

A korcsolya-egylet tánczoszoruja — amint jeleztük — február hó 16-án lesz megtartva a vármegyei ház disz- és melléktermeiben. A meghívókat a bizottság a napokban küldi s ez uton kéri mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kapnak, de arra igényt tartanak, a bizottság bármelyik tagjához szíveskedjenek evégett fordulni. Mint értesülünk, a multság széles körben érdeklődés tárgyát képezi s ha az előjelekből következtetni lehet, fényes sikerű lesz.

Az iparfejlesztő bizottság gyűlése. Udvarhelyvármegye iparfejlesztő bizottsága 21-én délelőtt 10 órától este 7-ig ülésezett *Hollaki* főispán elnöke mellett. A tagok teljes számmal jelentek meg, köztük *Órley János* kir. iparfelügyelővel. Tárgyalás rendén ifj. *Rápolti Károly* és társainak egy műszövő társas cég felállíthatása végett 10 éven keresztül 1000—1000 korona államszegély megadása iránti kérését a bizottság a miniszterhez pártolólágg terjeszti föl. A timár-ipartársulat kölcsön iránt beadott kérését azon indokolással utasította el, hogy szövetkezet alakítása után azt szintén pártolólágg fogja felterjeszteni. Az Orbán, Nagy és Tamás cégnek egy turista cipőgyár felállítása végett beadott segély iránti kérésére — behatóbb tárgyalás után — a cégnek 500 korona tanulmány segély adását ajánlja a miniszternek. A parajdi sóbánya üzemének egész évben való fentartása ügyében a bizottságnak a miniszterhez felterjesztett kérésére, a miniszter által adott választ tárgyalta, amelyben azt elutasította s annak szükségét bizonyító adatok beszerzését kéri. A bizottság a szükséges adatok megszerzése után ismételtén kéri fogja a bánya üzemének kiterjesztését. Ipari hitelszövetkezet létesítése, a kamara felszólítására szintén tárgyalattott, azonban a nagyfokú szegénység következtében azt kivihetetlennek találták. Végül *Órley János* kir. iparfelügyelő érdekes jelentése kapcsán — amelyet lapunkban részletesen ismertettünk — sok életrevaló indítványt tárgyalta és fogadtak el.

Iparosok fillérestélya. A polg. önk. és segélyző egyesület f. hó 28-iki fillérestélyén közreműködnek: *Nagy Róza* és *Kiss Károly* zimbalmó kettőssel, ifj. *Szemerjai Károly* felolvasással, *Hettás Gusztáv* monologgal, míg *Csiki Albert* szavallattal. Az estélyt négy dominó rendezi. A mult hétfői fillérestély minden pontja jól sikerült, *Jánosi Iluska* énekével nagy tetszést aratott.

A magyar posta. Hogy a magyar posta intézmény a meglevő intézmények között első helyet érdemel, az már rég bebizonyult dolog. A reá bizott nagy munkát mily meglepő pontossággal, lelkiismeretességgel végzi, bonyolítja le, valóban meglepő. Érdekesnek tartjuk a napokban Berlinből egy hozánk intézett levél czimzését, mint eredeti furcsaságot itt leközlölni, melyet hiányossága dacára is nekünk kézbesítettek. A kérdéses levél borítékán a következők állottak: „Herrn Udvarhelyi Híradó — Szerkesztősége in Ungarn.” És még aztán mondja valaki, hogy nem lelkiismeretes a magyar posta!

Az Udvarhelymegyei Általános Népevelési Egyesület f. évi január hó 27-én d. e. 11 órakor a tanfelügyelői irodában tartja évi rendes közgyűlését. A tagoknak határozatképes számban meg nem jelenése esetén a gyűlés folyó évi február hó 3-án fog megtartatni, tekintet nélkül a megjelentek számárányára.

A jótékony nőegylet elnöksége hivatalosan tudatja, hogy a székelyudvarhelyi pénzügyi tisztviselői kar febr. 5-én rendezendő nagyszabású műkedvelői estélyének tiszta jövedelmét nőegyletünk javára ajánlotta fel. Az elnökség a pénzügyi tisztviselői kar szíves ajánlatát, melyben humánus egyesületünk működése iránti bizalmat, elismerést és jóindulatu támogatást lát, jóleső örömmel és hálás köszönettel fogadta s egyuttal felkéri az összes nőegyleti tagokat s az egyesület ügyei iránt érdeklődő nagy kö-

zönséget, hogy ezen amugy is ritka művelzetet nyújtó műsoros estélyen a jótékony cél érdekében is minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. A négyzet elnöksége megbízásából Szabó Á. titkár.

Erdélyi agrár kongresszus. Az udvarhelyi megyei gazdasági egyesület, igazgató választmányi gyűlésén a következő határozatot hozta: A kassai gazdakongresszus, mely 1900. évi október hó 8-án tartatott sok üdvös csmét készített elő és vetett fel, melyek pangó gazdasági és társadalmi életünk felelevenítésére alkalmasnak látszanak. Részint az ottani kezdeményezések megvalósítása keresztülvitele közismeretűvé tétele és terjesztése érdekében, de főleg azért, hogy a királyhágón inneni gazdátársadalomnak egy oly kongresszuson megjelenése lehetővé tétessék: Udvarhelymegye gazdasági egyesülete célszerűnek tartja felkérni a Magyar Gazdaszövetséget, hogy egy közép osztály bajaival foglalkozó, az erdélyi részek speciális szükségleteit szem előtt tartó kongresszus kezdeményezését 1901-ben vállalja magára, belevonván abba az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, az Erdélyi Gazdasági Egyesületet, továbbá a Királyhágón innen fennálló gazdasági egyesületeket. A kongresszus megtartására alkalmas helyül Kolozsvár vagy Marosvásárhely mutatkozik.

Szerkesztői üzenet.

Kéziratok nem adatkak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

N. J. H. Ilyen egyszerű, törpe róptú rajz, novella megírása abszolúte nem érdem, mivel azt minden intelligens ember, aki ahhoz hasonlót százával olvas s abban magát gyakorolja, megteheti, mert végtére csak reá ragad abból valami. Ezért terem mármá gombamódra a sok „író” és sajnós, a közönség, amely a kritikát volna hivatva azok felett gyakorolni, számtalanszor felül az ilyen pozöröknek. Azonban a közönség már kezd elfóltt gondolkozni s annyit már sejt, hogy amikor ugyanegy könyvről öt-hat lapban szóról-szóra annyira egybehangzó kritika jelenik meg, mint akár a Dreyfuss ügy tárgyalásáról, ez nem lehet ördögösség, abban az íróknak is, szerkesztőknek is kell hogy része legyen. Sajnálattunkra nem közölhetjük.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos és kiváló gyors hatású köszvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, amennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csúzfájdalmakat is már néhány szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással: 1 kor., erősebb 2 kor. 40 fl.

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA gyógyszerész
S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten:
Török József gyógyszerárakban, Király-utca 12. és az Egger féle „Nador-gyógyszertár”-ban, Váci-körút 17.
Sz.-Udvarhelyen: Solymossy János és Sz.-Keresztúron: Lengyel Samu gyógyszerárakban.

Számtalan közönség és elismerő levél. Báméltos gyógyszeredények.

Az 1885. évi cárról s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Sz. 3869—1900.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykeresztúri kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a székelyegyleti első takarékpénztár fiók végrehajtónak ifj. Patakfalvi Mózes és társai végrehajtást szenvedők elleni 1140 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék (a sz.-keresztúri kir. járásbírósa) területén levő 1573. sz. tjkv.-ben foglalt 885/1. 886/1. 887/1. és 888/1. hrsz. ingatlanra árverési vevő ifj. Patakfalvi Mózesné, szül. Tordai Juliánna ellen, ennek a terhére és veszélyére a visszaárverést 1320 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi február hó 14-ik napjának** d. e. 9 órakor alóli tlkvi. hatóság hivatali helyiségébe megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX.

t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átiszolgáltatni.

A kir. bíróság tlkvi hatósága.

Sz.-Keresztúr, 1901. január 30-án.

Veress,
kir. aljbiró.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZA! GYARTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

parisi kiállításán az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KESZITI

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEGYVÁR RESZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Gyertyánffy Gábornál.

BARTHA ANDRÁS

czipésmester

Székelyudvarhelyt,

Kossuth-u. 21. (Zálogház mellett)

Ajánlja n. é. közönség szives figyelmébe a Kossuth-utca 21. sz. (Zálogház mellett) egész újonnan berendezett

férfi- és női készcipőraktárát

és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árak mellett férfi-, női és gyermekek cipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Kérjünk mindenütt „Hírlapíró-gyufát”.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszér, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznak és meghüéseknek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” özejjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárakban kapható. Főraktár: Török József gyógyszeráraknál Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító,
Rudolstadt.

Meghívó.

Az „Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság”

1901. évi február hó 17-én d. e. 9 órakor

Székely-Udvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XIX-ik

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről; a mérleg megállapítása s a nyereség felosztására vonatkozó javaslata; és dr. Solymossy Lajos volt vezérigazgató jutalmazása iránt beadott kérésének tárgyalása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Választás 27. és 36. §. értelmében.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásáig, lehetőleg a megelőző két napon, az intézet pénztáránál letenni s magukat igazolójeggyel ellátni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhelyen, 1901. január hó 19.

Az igazgatóság.

Szám: 205—1901.
szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Székelykeresztúri járásban a Bözödi körjegyzői állomás lemondás folytán megüresedett.

Ezen körhöz tartozik Bözöd, Bözöd-Ujfalu és Kőrispatak.

Évi fizetés	800 korona.
Lakbér	100 korona.
Uti átalány	90 korona.
Iroda átalány	62 korona.

Felhívom mind azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felserelt pályázati kérésüket 1901. évi február 5-éig hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Székely-Keresztúr, 1901. január 16-án.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.